

Eugen Popescu Cosmin

Ne-nghesum tot mai mult și inevitabil, în ultima vreme, viața într-o pagină. M-am/S-a născut... Am/A absolvit... Am/A făcut... Uneori un sec **curriculum vitae** ne însoțește pe ultimul drum sau rămâne în urma noastră, mărturie a unei existențe trecute... Numai atât.

Eugen Popescu Cosmin a fost actor al Teatrului Dramatic din Galați mai bine de treizeci de ani. S-a născut la Brăila, la 24 decembrie 1933. A absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București în 1957 (clasa prof. univ. Ion Finteșteanu), alături de Leopoldina Bălănuță, Florin Piersic, Cosma Brașoveanu... După terminarea facultății, se întoarce pentru o vreme la Brăila, unde joacă pe scena Teatrului „Maria Filotti”. Din 1965 devine actor al teatrului

gălățean, pe care-l slujește cu talent și credință până la sfârșit. A jucat cu aceeași dăruire roluri de comedie și dramă în **Nunta lui Figaro** de Beaumarchais, **Revizorul** de Gogol, **D-ale carnavalului** de Caragiale, **Timon din Atena** de Shakespeare, **Arden din Kent** de Christopher Marlowe, **Vizita bătrânei doamne** de Dürrenmatt, **Când se întoarce Pierrot** de Jean-Claude Grumberg... Sunt numai câteva... A interpretat peste o sută de personaje. A făcut și film. În spatele acestor reci reperi biografice se ascunde, însă, un om, un Actor.

L-am cunoscut pe Eugen Popescu Cosmin în timpul repetițiilor la **Când se întoarce Pierrot** (regia: Adrian Lupu). Uplea scena cu căldura și naturalețea jocului său bine strunit. Taina succesului acestui artist jovial

era gesturile simple, nesofisticate, rostirea firească a replicilor, cu intonații perfect credibile. Orice personaj devenea veridic pentru că trecea direct prin sufletul său. Că era comedie sau dramă, lucrurile se-ntâmplau la fel, pentru că Eugen Popescu Cosmin știa și încerca deseori să-i învețe și pe cei tineri că secretul cel mai adânc al profesiei de actor rămâne simplitatea și măsura.

Acum Artistul nu se mai află printre noi. Au rămas numai câteva fotografii, câteva pagini despre rolurile avute într-o viață, câteva filme... Un **curriculum vitae**.

MARIA LAIU

MOARTEA UNUI ARTIST

Emil Mandric

Nu voi uita niciodată seara de 5 noiembrie 1992. O seară obișnuită de toamnă și, totuși, o seară specială. Lucian Sabados, entuziastul director al Teatrului „Toma Caragiu” din Ploiești, trimisese autobuzul să ne aducă la o nouă premieră absolută a teatrului: **Robespierre și regele** de D. R. Popescu. Era un eveniment – nu trebuie să uităm că dramaturgia originală dispăruse de pe scene. Este adevărat, se jucau piesele încă neștiute de noi ale lui Matei Vișniec și George Astaloș, dar autorii români rămași în țară păreau că nu mai există.

L-am felicitat pe director pentru alegere, dar l-am felicitat mai ales pe regizor, pe Emil Mandric. Cu ochii lui mari, albaștri, cu un zâmbet bucurios pe buze, era fericit că pusese din nou în scenă o piesă românească, el, care slujise cu devotament, cu dăruire, îndeosebi lucrările contemporanilor lui și ai noștri.

Îl cunoșteam bine, din studenție, din anii când strălucise pe băncile Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, ca unul dintre cei mai buni ucenici în ale criticii. Dar scena îl fascina încă de pe atunci și, după o scurtă perioadă dedicată comentariului teoretic la revista „Teatrul”, s-a avântat cu extraordinară energie în profesia atât de dificilă a regiei. Venea din lumea condeiului cu o solidă pregătire umanistă și cu un respect profund față de cuvânt și de misterioasa creație a actorului.

S-a format ca student în perioada când crezul tuturor celor ce erau legați de scenă devenise studiul lui Liviu Ciulei

„Teatralizarea picturii de teatru” (publicat în revista „Teatrul” nr. 2 din iunie 1956), iar noțiunea de „reteatralizarea teatrului”, introdusă de Radu Stanca două luni mai târziu, era pe toate buzele. Fanatic apărător al teatrului experimental, al înnoirilor, Emil Mandric și-a ales însă un drum propriu: promovarea piesei contemporane românești și îmbogățirea repertoriului cu cele mai bune lucrări străine recente. După Lucian Pintilie, care a pus în scenă **Proștii sub clar de lună**, la „Bulandra”, în 1962, Emil Mandric a fost regizorul care și-a legat numele de acest interesant, paradoxal și original comediograf, Teodor Mazilu. Următoarele comedii maziliene de pe scenele bucureștene, **Don Juan moare ca toți ceilalți** (Teatrul Mic, 1969/1970) și **Acești nebuni fățarnici** („Bulandra”, 1970/1971), au văzut luminile rampei datorită lui Emil Mandric.

Ca regizor s-a impus încă din 1963, când a montat, la Teatrul „Nottara”, **Act venețian** de Camil Petrescu, piesă ce va mai fi pusă în scenă de Emil Mandric și la Secția maghiară de la Târgu-Mureș, în 1969.

Dacă piesa românească sau premierele pe țară cu lucrări importante din dramaturgia universală – precum **Zoo sau asasinul filantrop** de Vercors, **Privește, inger, către casă** de Ketty Frings, după romanul lui Thomas Wolfe (Ploiești, 1965, respectiv 1967), **Vara trecută la Ciulimsk** de Vampilov (Piatra Neamț) – sunt definitorii pentru activitatea lui Emil Mandric, tot atât de definitorie

este și prezența sa pe cele mai multe scene ale țării.

A fost, pur și simplu, neobosit. N-a cunoscut nici o clipă odihna. A condus, cu știință de bun manager, Teatrul din Ploiești, Teatrul „Ion Creangă” din București, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, dar mai ales a lucrat, montând cu dăruire, cu talent, cu sensibilitate, zeci și zeci de spectacole. Puține sunt teatrele unde nu a lucrat și puțini actorii care să nu-i datoreze roluri frumoase, pasionante. În afară de D.R. Popescu, autor pe care l-a admirat, realizându-i câteva premiere absolute (**Muntele**, de pildă, la Piatra Neamț), a ținut foarte mult și la Horia Lovinescu – din creația căruia a montat, la Ploiești, **Petru Rareș și Al patrulea anotimp** –, pentru a nu mai vorbi despre Teodor Mazilu, căruia i-a rămas credincios toată viața.

Fiind un bun și sincer prieten al actorilor, a căutat pentru ei roluri complexe, punând în scenă remarcabile spectacole cehoviene, precum **Trei surori** (Piatra Neamț).

Nu i-am văzut toate montările și nici nu aș fi putut, pentru că Emil Mandric a lucrat enorm și în multe orașe. A lucrat până în ultima clipă a vieții, sfârșită la 60 de ani. O viață din care mai mult de patru decenii au fost dăruite, fără preget, teatrului.

ILEANA BERLOGEA

